

Tas Latweefchu draugs.

1838. 3 Bewr.

5ta lappa.

Zaunas sinnas.

No Flugstrohes-muischas, Widsemme. 18ta Janwar rihta agrumâ, kad tur tik stipri falle, ka salnas mehrs pee muischas lohgeem us 21 grabdi rahdija, gohdigs fainneeks appaksch tahs paschas muischas no sawahm mahjahm isgahje laukâ un redseja, ka fainnes behrni pee affas darbojahs. Peggahjis tuwaki, eeraudsija, ka pawissam swesch's putns preezigs alkâ peldejahs, un ikreis, kad pehz winna kehre, gudrs nolaidahs appaksch uhdens. Pehz ilgahm puhlehm beidsot isdewahs to fakert, un tad to aisnesse us kalnu. Leelkungi, putnu apskattijuschi, atradde, ka effoht raudawihthes mahstite no tahdas sawadas fortes, kas ihsten tik pee juhras tannis pasauls mallâs dsihwo, kur stipri falst, un kas tad ween atnahs muhsu semmês, kad winnu dsimtenê pahrlœku aufsts pateek. Leelkungi winnu eelaide muischas ismuhretâ pagrabâ, winnu leek barroht ar siwin un jehlu galku un winnam par atspirgshanu daschreis leek nolikt wannu ar aufstu uhdeni, kur eelschâ arri ikreis preezigs peldejahs. "Ja tas latinisks wahrds*), ko leelkungi teiz, ka schim putnam effoht, irr rikcigs, tad arri warram fazzih, ka us latwiscki winnu labbi deesgan warretu nosaukt par raudawihsti ar zekkulî, jo tehwinam galwas spalwas stahw tahdâ tshuppâ, ka isleekahs tihri kâ zekkulîs. Winnas ihstena dsimtene irr Normannu un Kreewu semmes seemela juhmallâ, lihds pat Kamtschaitkas semmei; bet pa seemu arri daschâ gaddâ leelbs barrôds skreij us Entlenderu semmi, kur semneeki juhmallâs winnas noschauj un us tirgeem wedd, jo Entlenderu kungeem winnu galka tohti gahrda. —

Is Odeffas pilssehtas, dsikkâ Kreewu semmê, pee melnas juhras. No 5^{tas} Janwar tur, flawehs Deews! wairs ne ko ne nomanna no tahs mehra sehrgas, kas lihds tai deenai wehl pa brihscheem tur bija plohsijufees. Bet 11ta Janwar atkal gluschi jauna leeta tohs eedshwotajus eebailoja; jo tanni deenâ wakkarâ, kad pulkstens jau 9 bija apfictis, wisseem mannoht, semimme stipri trihzeja. Bija ihsten' erih's gruhdeeni, kas weens ohtram blakam notikke un drihs diwas minutes pastahweja. Ohtrs gruhdeens bija tas wiffstipraks. Dsirdeja pa to paschu brihdi semmes eelschâ tahdu trohkfni, itt kâ ar

*) Anas fuligula.

ratteem pa isbruggetu eelu brauze. Debbes bija skaidra, wehisch ne puhte wis, un falle stipri. Melaine gan ne kahda notikkuse; bet no dauds nammeem zitti muhri irr eeplichfufchi. Landis, kas tai paschâ brihdi us eelas bija, stahsta, ka tee nammi, azzim redsoht, effoht trihzejufchi. Tas krusts, kas us Kreewu basnijas tohrna stahweja, no tahs trihzeschanas atschkibras un 45 pehdas tahsumâ kritte semmê. Cefsch nammeem tâpatt wiffi galdi, kâ krehli un zittas leeras no weetas kustejahs, un pa sehtahm wiffi zahlî un zitti putni bailigi Lehrze un sunni istruhkufchi rehje. — Brihnums, ka tâpatt arri jau preefsch 9 gaddeem tur pa tahdu stipru seemu un pa sehrgas laiku semme irr trihzejufe!

Is Londones. Arri tur, Calenderu Fehmina pilsfehtrâ, scho seemu leela nelaine zaur ugguni irr notikkuse, — warr gan buht teefs, ko Calenderu paschas awihses fallka: — effoht wehl dauds leelaka, ne kâ ta, kas Pehterburgê gaddijahs. Jo pats tas leels birsches namis, fur Londones kohpmanni iddeen fanahf, tas lihds ar wiffahm turklacht peederrigahm mahjahm un ehkahm tai nakti, 28tai Dezember nahfoht, eefsch tik peež stundahm aisgahjis leefmâs. — Tahs pirmas sinnas, kas mums no Londones nahje, gan Fuddinaja, ka wiffi kohpmannu papihri un zittas lohti waijadsigas grahmatas arri lihds ar to nammu effoht gahjuschas pohstâ; bet nu jau raksta, ka schee papihri un grahmatas effoht laimigi isglahbtas. — Irr arri jau gaismâ, zaur ko ugguns nahje walkâ: laudis pee stipras falnas krahfhaus labbi gribbedami eekurrinacht, tik mallas effoht eelikkufchi, ka weens no krahfneem plihsis un ugguni islaidis.

• Tas jauneklîs un tas pilsfats.

Lihdsiba.

Jauneklîs, kas dauds bija dsirdejis no pilsfata, fur Deewa swehtibas un laimes atrohdotees, apnehmahs us turren nostagacht. Pahri deenu gahjis, pehdigi eerauga pilsfatu, kas augsta kalna wirsû bija usbuhwehts. — Waldeews Deewam, tâ fazzija muhsu jauneklîs, ka jau pilsfatu warru redseht! bet kalns irr lohti stahws; ak, kaut es jau wirsgallâ buhtu! — Taunt eeleijâ, zaur kurreu patlabban staigaja, winsch eeraudsija pulku gahrdu auglu, apsehdehs pee semmes un eefahje ehst. Pa-ehdis, wehl peepildeja farwu zekka sohmu ar teem saldakeem augteem, un nu dewahs, kalnam uskahpt; bet tik kâ us puss kalna nahjis, winsch stihde atpakkat; jo ta smagga sohma winnam ne kahwe us preefschu kluht. — Weens pilsfarcneefs no kalnâ to redseja un winnam usfauze: "draugs, tas kalns irr stahws un katrs sohltis gruhts, un tu few wehl nastu lihds nemmi? — Nomett' tohs augtus, un aismirsti tohs, un uskahpi drohschi, fanemdamees; jo ta laime, ko tu schê panahkfi, irr gan wehre, ka tu to mekle; bet ar nastu tu muhscham scheid ne atnahkfi." — Jauneklîs tatschu no jauna taisijahs tâpatt kalnam uskahpt, bet drihs peekusse, — apsehдахs un atkal fahje no teem gahrdeem augteem ehst. Zê nu sehdeja un dohmaja, ko darriht. Leijâ eeraudsija preekus, un us zekku tikween puhles. Prahts winnam nu gan fazzija, lai kahp

un luhko to labbaka laimi panahkt, bet firds arween skubbinaja, wehl atpubstees un gaidiht, kamehr spehks peeaugtu. Daudsreis apnehmahs eet, bet ne kad ne warreja schirtees no teem jaukumeem un gahrdumeem, kas leijâ bija, un pehdigi winsch pa wissam aismirfe, ka tur augschâ labbaka laime winnu sagaidoht, ne kâ pats mefleja.

Mihlajs lassitajs! Zif dauds kristitu zilweku schim jauneklum lihdsinajami. Tee pa to zellu, kas us muhschigu dschwoschanu un laimi wedd, eet kahdu sohli, bet turklacht kahrigi skattahs atpakkal us tahm pafauls leetahm, un schahs winnus itt mihli willina. Tee nemm sawas kahribas lihds; bet ar scho nastu apgeuhtinati, tee to schauru un geuhtu zellu ne warr staigahkt, un pehdigi ais tahm sawas dwehseles muhschigu labklachchanu un laimi pafaude, kaut gan tas Rungs no augschenes pats winneem mihligi peesauz: "Ro tas zilwekam palihds, kad winsch wissu pafauli samanto un tam tomehr sawa dwehsele suhd?" (Matth. 16, 26.)

D. St — m.

• Breesmiga mahjas weeta. Stahts.

Zannî 1824tâ gaddâ Sprantschu semmê zellineeks kahjam staigaja no Kor-des us Leises pilssehtinur. Ap maltires laiku eegahje masâ krohdsinâ, kur winsch krohdsineekam un winna seewai stahstija, kurp eijoht. — Schee bija negohdigi zilweki, — un kad tee redseja, ka reisineekam nauda bija, tad blehnu dohmas teem prahtâ nahje. — Krohdsineeks isgahje ahvâ, un pehz kahdu brishtinu arri muhsu zella-wihrs fazzija: ar Deewu! — un aisgahje. — Leels meschs bija preekschâ. — Tur winnam uskritte zilweks ar apmahletu un apsegtu waigu, un tam turreja pischtoli prette galwu, naudu prassidams. — Nabbadsinsch satruhjis, tam dewe 12 rublus banko-naudas (franken) un laupitais bija ar meeru. — Bet reisineeks no bailehm ne drihstseja tahlak eet, greesehs atpakkal us wezzu kohrteli un atradde krohdsineezi ween mahjâs. Wehl trihzedams tai stahstija, kas tam bija notizzis, un preezigs, ka tahdahm breefmahm isbehdsis, winsch teize, ka winnam wairak naudas effoht, ne kâ laupitais dabbujis, prohti 12,000 rubli (franki). — Winsch gribboht scho nakt' tē palikt un luhdse kohrteli. — Pa tam star-pam arri krohdsineeks bija atpakkal nahzis, un seewai stahstija, kâ winnam effoht laimojees. — Bet schi atbildeja: Ak, mulki, mulki! es labbaki sinnu, zif naudas winnam irr: — 12,000 rubli! — Nu tee farunnajahs, un turreja padohnu, kâ warroht to nandu dabbuht un gribbeja nabbagu zellineeku nakit nokaut. Krohdsineeze tam ustaisija mihlstu gultu behninâ, — uskahpe ar winnu pa treppehm, rahdija tam gultas weetu un teize labbu nakti. — Schee negohda laudis bija apnehmumschees, to sweschineeku zettâ meegâ nokaut. Krohdsineeks gribbeja pa treppehm us behninu kahpt, un ar wehsdu winnu nosist, tad to lihki zauw lohgu ismest, un seewa, kas appalsch stahwedama, to jau sagaidija, gribbeja ar keelu nasi to flepkawibu pabeigt, un sweschineekam faklu nogreest. —

Bet schim uskahpohet us behninu, usgahje leelas bailes. — Warr buht, ka winsch pee krohdsineeku azzim jau blehnu dohmas bija redsejis. Winnam ne nahje meegs; winsch arri dsirdeja schahdu tahdu wahrdinu no krohdsineeka un winna seewas. Jau mettahs tumfch, — winsch ne eet gulleht; — bet grabbstidams atrohñ malkas pagallu. — Ur to winsch netahlu no treppehm stahw, kà saldahes us wakti.

Pufsnakts bija nosittis, tad uskahpe blehdigs krohdsineeks fluffinam us behniu ar leelu wehsdu, — zellineeks leek winnu pa wissam uskahpt un, mallà stahwedams, tam ar pagallu dohd pa peeri. — Krohdsineeks kriht pee semmes. Zekka wihrs to pazelt, to pawell lihd lohdinam un to nolaisch zaur to paschu pa semmes, fur krohdsineeze, winnam ne sinnoht, stahweja. Schi dohmadama, ka sweschineeks zaur lohgu nosweests, kriht tam wirsù un nogreesch sawam pascham wihran kaku. — Pa tam starpam sweschineeks bija aisbehdsis; salaf-sija laudis, nahje atpakkat un fakhre krohdsineezi, kas arri sawu blehdibu ne mas ne leedse, — un tappe nosohdita.

L.

• Gudrihas mahzibas.

49.

Lai brahli irr weenprahtigi,
Zaur meera fakti fasetti;
Ead sfaugi wis teem ne peekluhs;
Bet schlekluschees, tee pohstà buhs.

50.

Kad zits tew sohla labbumu,
Ead ne zerr' wis us deweju;
Het ja kas kaiteht beedina,
Ead fargees: launs to padarra.

51.

Ur tawu gohdu peetezees,
Neds augstu fahrtu nowehlees,
Jo laikam jau buhs' isphstà,
Pirms ne kà nahksi wirsibà.

52.

Zu wehlees behrnu tikkufchu? —
Zehws! patš padarri tikkumu;
Jo welti buhs ta mahziba,
Ja patš ne darr, kà pamahza.

53.

Ne paleez' wis par leekuli,
Neds sawas mainas noleedst.
Preekch laudim laikam paslehpsees,
Bet tawus grehkus redsehs Deews.

54.

Gan dauds ne maksa leelibas,
Urr' leelibas ne peeklahjabs.
Pliks, no dauds naudas runnadams,
Irr gohda laudim isfmeijams.

55.

Eeksch sawas Deewa luhgschanas
Ne luhdsees leetas aplamas;
Deews ne ween tew ne paklausihš,
Bet tew par to wehl apsohdihš.

56.

Eeksch breefmibas draugs ustizzams
Irr retti retti atrohdamš;
Eeksch laimes katrs gan peeglauschahš,
Bet behdàs wiffi atkahpjahš.

H.

Brihw drikkeht. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas pusses:

Dr. C. E. Napier sky.